

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Fylke: Nord-Trøndelag

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Sndal

Emne: Varmbaring

Bygdelag:

Oppskr. av: Anton Slungstad.

Gard:

(adresse): Box 63. Steinkjer

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

En har båret hjem vatn med vassk. Her kalla en det "bølkank" med lykk l. (Bølkankan). Det bruktes en mere rett type som hveler på skrå over den ene skulder slik at en halder den ene bøtta i en hånd litt foran kroppen og den andre i den andre hånd litt bakom for kroppen. Noen andre typer kjemmer en ikke til her. På onden av bølket var festet jernlenke med jernknok for å henge bøttehvel på. Har sett bølket brukte til varmbaring i 1890 årene. Eller hundreduskiplet er det sink. bøtta som har dominert.

Vass- så er det ingen her som ^{her} v rede på eller høst om.

Vasskar på ski har heller ingen høst om her.

Når mannen var borte på arbeid eller ute på jorden var det ofte kona måtte bære vatn - eller kvinnely tjener.

3058

3057

2

Men var det vasslaust når karan
kan tilslede måtte en av dem
bære vahn.

Nå er det på få bruk en
bærer vahn. Det var nok for brukk
både på vanlege gårder og husmanns-
plasser. Om vinteren når heime-
bakken traut opp måtte en hente
vahn bote i skogen der det var
ordna bekk med sikkert til sig.
Da kjørte en med slede tvorså
var fastgjort en varskagge. Flagg
lå på sleden og i den siden
som vendte opp var det med
på sagel ut et rundt hull.
En åste vatne med bakte og
fylde kaggen. For å forhindre
skulping lak en den tomme
batta stå i hullet. Ble den
stående på vatne som en flattør.

Nå er det lagd inn vann-
spring i fjøs og kjøkken på
størsteparten av gårdene og
brukene. Og det er ueldige krav
som settes frem om å få realisert
dette: "Innløst vann i alle hjem".

Da vannspringer er
mangelvar her er en ikke
kammel så langt som ønskelig
var. Om naen år er nok
vannføring noe som er gått
over i historien.

3058

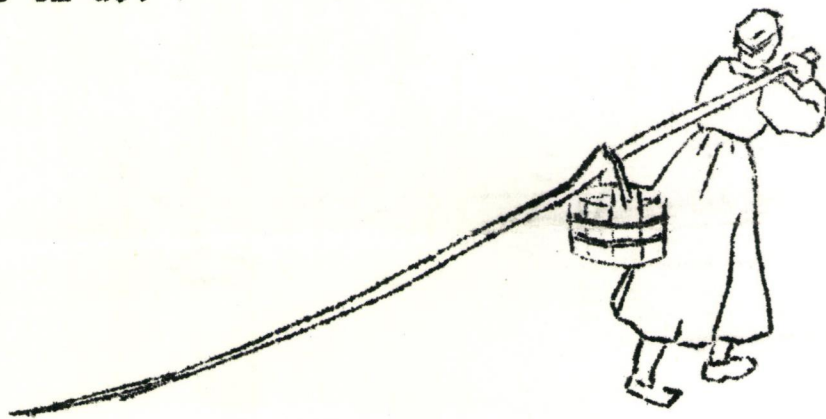
Nord-Trøndelag.
Ugendal.

NORSK ETNOLOGISK GRANSNING
ADR: NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbering.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Ad. Vannbering. Her hugsar ingen at det er
bore vassleitte på lang stong.
Her brukta dei barehants. (Gölhant.)

Ad nr. 12. Fins ingen opplysning om at det er
bruka fiskebein og fiskehovud til brensel.
Kumøkk heller ikkje.

Antar Sævi

2319

NORSK ETNOLOGISK GRANSNING

N. Tr.
Bygdal

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Bygdøy i april 1948.

Tilleggsspørsmål til emne nr. 5, Vannbæring.

Vennligst svar på dette papir med blyant og send det så fort råd er i den lille konvolutten.

Brukte eller bruker en å la flyte noen gjenstander på vannet eller melken når en bar eller kjørte vaskene en lengre vei for å hindre at vasken skvulper over?

Brukte eller bruker en:

- 1) Treskiver, løse lokk (med eller uten håndtak)?
- 2) a) Trekors?
b) Trekors med en liten knott i midten for lettere å kunne løfte det?
- 3) Noen trestykker?
- 4) Gress, halm, løkvister, store blad, gran- eller enekvister?
- 5) Is eller snø? *Kan hende man kan gjøre i kagge på slede.*
- 6) Kjerald, skål, bøtter, trefat?
- 7) Korkskiver?
- 8) Hva kaller en slike ting for (skuljefjæl, flottor, bøk, flæ, flyteskiver)?
- 9) Fanns det noen forseggjorte gjenstander til det bruket?

--- o o o ---

*En vel ikke en navn forseggjorte
gjenstander til bruket som er
nevnt ovenfor.*

3059

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Herad Bygdal
Uppteiknar Antan Svingstad